

охороняти права і свободи всіх громадян. В даній статті висвітлено особливості кримінального провадження в суді присяжних, а також запропоновано практичні рекомендації для удосконалення інституту присяжних в Україні.

Ключові слова: присяжні засідателі, кримінальне провадження, права та обов'язки присяжного, судові засідання.

Аннотація

Габлей Н.Г., Король В.В. Производство в суде присяжных в соответствии с действующим УПК Украины. – Статья.

Суд присяжных – важный элемент украинской судебной системы, призван охранять права и свободы всех граждан. В данной статье освещены особенности уголовного производства в суде присяжных, а также предложены практические рекомендации для усовершенствования института присяжных в Украине.

Ключевые слова: присяжные заседатели, уголовное производство, права и обязанности присяжного, судебное заседание.

Summary

Gablej N.G., Korol V.V. The proceedings before the jury in accordance with the current Code of Ukraine. – Article.

The jury – an important element of the Ukrainian judicial system is intended to protect the rights and freedoms of all citizens. This paper highlights the features of the criminal proceedings before a jury, and practical recommendations for improvement of the Institute of Chartered in Ukraine.

Key words: jury, criminal proceedings, the rights and duties of a juror, the trial.

УДК 343.13

І.В. Гловюк

кандидат юридичних наук, доцент
кафедри кримінального процесу
Національного університету
«Одеська юридична академія»

СПІВВІДНОШЕННЯ КАТЕГОРІЙ «КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНА ФУНКЦІЯ» ІЗ СУМІЖНИМИ КАТЕГОРІЯМИ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДОКТРИНИ

Проблема визначення поняття та сутності кримінально-

процесуальної функції є однією із найскладніших у кримінально-процесуальній доктрині. Її дослідженню присвячені наукові розвідки таких вчених, як С.А. Альперт, Д.М. Бєрова, В.М. Бєзров, В.О. Гринюк, В.Г. Даєв, П.С. Елькінд, В.С. Зеленецький, З.З. Зінатулін, Н.В. Кіріллова, Л.Д. Кокорєв, О.М. Ларін, З.В. Макарова, Я.О. Мотовіловкер, В.П. Нажимов, В.О. Попелюшко, С.В. Романов, В.М. Савицький, Ю.І. Стецовський, В.А. Стремєвський, М.С. Строгович, О.О. Тушев, Ф.Н. Фаткуллін, О.Г. Халіулін, О.О. Чепурний, В.А. Чернишов, М.Л. Шифман, М.Л. Якуб та ін. Незважаючи на достатньо широку репрезентативність досліджень із вказаної проблематики та велику кількість питань теорії функціоналізму, що вже досліджувалися вченими, у науці немає чітких підходів щодо, зокрема, співвідношення категорії «кримінально-процесуальна функція» із суміжними категоріями кримінально-процесуальної доктрини (функція кримінального процесу, функція кримінального процесуального права, призначення кримінального провадження, мета кримінального провадження, завдання кримінального провадження та ін.). Саме тому метою статті є визначення співвідношення змісту категорії «кримінально-процесуальна функція» із деякими суміжними категоріями кримінально-процесуальної доктрини.

Дослідження теорії функціоналізму у кримінально-процесуальній доктрині пов'язано із дослідженням наступних правових явищ: 1) кримінально-процесуальних функцій, 2) функцій кримінального процесу (кримінального судочинства, кримінально-процесуальної діяльності) та 3) функцій кримінального процесуального права.

Важливою методологічною проблемою є розмежування функцій кримінального процесу, кримінального процесуального права та кримінально-процесуальних функцій. Проблема полягає у тому, що у літературі наявні приклади змішування принципово різних категорій.

Так, наприклад, Ю.А. Гончан у статті «Функції кримінального процесу» указує на те, що в теорії процесуального права виділяється тільки дві основні функції – регулятивна та охоронна. Більшістю вчених-процесуалістів розрізняються чотири основні процесуальні функції: розслідування злочину; обвинувачення у злочині; захист від

обвинувачення у злочині; здійснення правосуддя [1, с. 62]. П.С. Елькінд дає визначення функціям кримінального процесу, хоча, по суті, нею дається визначення кримінально-процесуальних функцій [2, с. 54].

Деякі вчені під кримінально-процесуальними функціями розуміють не тільки напрямки кримінально-процесуальної діяльності, а й функції кримінального процесу у цілому. Так, В.П. Нажимов стверджує, що «функції і стадії кримінального процесу, або, як їх частіше називають, основні кримінально-процесуальні функції і функції окремих учасників кримінального процесу (слідчого, прокурора, захисника, потерпілого та ін.) – це категорії, які не можна змішувати» [3]. О.О. Чепурний визначає поняття функцій кримінального судочинства у цілому, як єдиної правової системи, як головні напрямки кримінально-процесуальної діяльності, в яких проявляється вплив кримінального судочинства на суспільні відносини і які визначаються його задачами, передбаченими ст. 2 КПК України [4, с. 52]. Тобто фактично змішуються поняття «функції кримінального процесу» та «кримінально-процесуальні функції».

Із цією позицією погодитися складно. По-перше, не можна відривати напрям діяльності від носія, що її здійснює. Діяльність завжди здійснюється певними суб'єктами шляхом вчинення взаємопов'язаних дій. Справедливим є твердження О.О. Тушева (хоча він також допускає таке ототожнення), що кримінальний процес сам по собі не може виконувати функції кримінального переслідування, розслідування, захисту, вирішення кримінальної справи. Вони існують у кримінальному процесі остільки, оскільки їх виконують конкретні суб'єкти. Коло їх обов'язків значно ширше кола основних функцій кримінального процесу... Окремо узятий суб'єкт, крім однієї основної, може здійснювати інші функції кримінального процесу [5, с. 35]. По-друге, функції кримінального процесу є явищем більш високого рівня узагальнення, ніж кримінально-процесуальні функції. Кримінальний процес (кримінальне судочинство, кримінально-процесуальна діяльність) є самостійною функціональною системою як певний соціальний правовий інститут. Як указує В.А. Чернишов, «словосполучення "кримінально-процесуальна функція" у значенні "функція кримінального процесу" має у семантиці значення лише у тому випадку, якщо розглядати кримінальний процес як

частину більш глобального процесу, тобто якщо він є елементом системи більш високого рівня ... Оскільки кримінальний процес є частиною системи більш високого рівня – процесуальної системи, ... то словосполучення "кримінально-процесуальна функція" у значенні "функція самого процесу" потребує уточнення. Правильніше говорити про "функції ... кримінально-процесуальної системи» [6, с. 18-19].

Погоджуючись із можливістю виділення функцій кримінально-процесуальної системи, слід критично віднестися до об'єднання поняття «функція кримінально-процесуальної системи» та «функція, яка здійснюється елементами системи» у поняття «кримінально-процесуальна функція» [6, с. 141]. Коректнішим у першому випадку є поняття «функції кримінального процесу» (кримінального судочинства, кримінально-процесуальної діяльності), а у другому – «кримінально-процесуальні функції». На те, що кримінально-процесуальні функції не тотожні функціям кримінального судочинства, зверталася увага у літературі [7].

Слід зазначити, що у літературі вже здійснено наукові розвідки щодо функціонального призначення кримінально-процесуальної діяльності саме у аспекті функцій кримінально-процесуальної діяльності, котрі вона виконує у суспільстві [8]. Зокрема, указано, що "під функціональним призначенням кримінально-процесуальної діяльності треба розуміти її цільові публічні функції, що виконуються як однією із соціальних підсистем і роблять певний внесок у забезпечення нормального функціонування суспільства; функціональне призначення кримінально-процесуальної діяльності утворюють такі її функції: соціальна, політична, правова, кримінологічна, економічна, культурна, виховна [8, с. 115]. Однак автором не розкривається зміст цих функцій.

Крім того, окремо виділяються функції кримінального судочинства. Як указує А.О. Козявін, будучи соціально-правовою системою, кримінальний процес проявляє своє соціальне призначення назовні через соціальні функції, які, з одного боку, не тотожні функціям права, з іншого – процесуальним функціям обвинувачення, захисту та вирішення кримінальної справи, які виступають лише внутрішньою структурою процесуальної діяльності. Такими є гносеологічна, цільова, політична та

ціннісна функції кримінального судочинства [7].

Таким чином, слід визнати можливість конституювання окремої категорії у межах функціонального підходу: категорії «функція кримінального процесу» як соціального правового інституту, яка не тотожна категорії «кримінально-процесуальні функції».

Крім того, у літературі іноді ототожнюються кримінально-процесуальні функції та функції кримінального процесуального права. Так, у одному із дисертаційних досліджень стверджується, що «більшість авторів розглядає кримінально-процесуальні функції, як функції галузі права, а тому поняття "функції кримінального процесу" та "кримінально-процесуальні функції" в даному випадку умовно автором досліджуються як слова синоніми, поняття одного рівня» [9, с. 13]; визначати кримінально-процесуальні функції (як галузі права) необхідно з точки зору теорії права, тобто як найбільш загальний та головний напрямок впливу, в якому виражається суть, роль та місце кримінального судочинства в правовій системі суспільства [9, с. 37]. Однак у цьому випадку навряд чи правильно указувати на «більшість авторів», адже насправді це поодинокі випадки [4, с. 11; 10, с. 17; 11, с. 254]. Але ототожнення кримінально-процесуальної функції, визначення якою пов'язується у літературі із (1) напрямками кримінально-процесуальної діяльності, (2) спеціальним призначенням та роллю суб'єкта кримінального судочинства, (3) видами, напрямками діяльності суб'єктів кримінального процесу, (4) загальним обов'язком або наданим суб'єкту загальним правом, спрямованими на виконання завдань та досягнення цілей (призначення) кримінального процесу, та функції кримінального процесуального права як системи норм, є принципово невірним, оскільки мова йде про функції абсолютно різних правових явищ. Більш виваженою є позиція Д.М. Берової, що у межах теорії функціоналізму у кримінально-процесуальному праві слід розглядати функціональну систему кримінально-процесуального права та кримінального судочинства, і функції суб'єктів кримінально-процесуальних правовідносин [12].

Отже, у межах функціонального підходу у доктрині кримінального процесу слід розмежовувати кримінально-процесуальні функції (як напрямки кримінально-процесуальної діяльності, що здійснюються

суб'єктами кримінального процесу), функції кримінального процесу (як діяльнісної системи, соціального правового інституту) та функції кримінального процесуального права (як галузі права).

При характеристиці визначенні поняття кримінально-процесуальної функції, характеристиці кримінально-процесуальних функцій нерідко використовуються категорії мети, завдань та призначення. Тому важливе методологічне значення має співвідношення категорій «кримінально-процесуальна функція», «завдання», «мета» та «призначення» у аспекті кримінально-процесуальної діяльності.

Так, як зазначає Л.Б. Алексєєва, аналізу функцій повинен передувати аналіз завдань та цілей кримінального судочинства, оскільки кожна функція прямо чи непрямо впливає із завдань та цілей процесу [13, с. 423]. Також указується, що функція спрямована на реалізацію завдань кримінального судочинства [14, с. 21; 15, с. 39; 16, с. 339], однак має і власні завдання [17, с. 5]. В.О. Попелюшко зазначає, що під процесуальними функціями слід розуміти закріплені в законі основоположні підсистемні види (частини, компоненти, напрямки) кримінально-процесуальної діяльності, здійснюваними різними за процесуальними інтересами суб'єктами (групами суб'єктів) процесу, з метою виконання поставлених перед ними завдань та досягнення визначених законом цілей, як завдань та цілей кримінального судочинства в цілому [18, с. 67]. В.М. Шпільовим вказано, що діяльність суб'єктів кримінального процесу пов'язана із функціональними цілями кримінального провадження [19, с. 131]. Одна із теоретичних концепцій сутності функцій пов'язує кримінально-процесуальні функції із видами, напрямками діяльності суб'єктів кримінального процесу, обумовленими їх роллю, призначенням або метою участі у справі [20, с. 160-161]. Інша концепція пов'язує кримінально-процесуальні функції із вираженими у відповідних напрямках кримінально-процесуальної діяльності спеціальним призначенням та роллю суб'єкта [2, с. 54-55]; із тлумаченням кримінально-процесуальної функції як місця та ролі учасника кримінального процесу у досягненні мети та вирішенні завдань конкретного етапу кримінального процесу та, відповідно, кримінального

процесу у цілому [15, с. 41-42].

Аналізуючи поняття та сутність кримінально-процесуальної функції, слід зазначити, що вона співвідноситься із категорією «мета» та «завдання» у кримінальному провадженні на декількох рівнях: по-перше, як засіб реалізації завдань (а через завдання – і мети та призначення) кримінального провадження. Відповідно, у цьому аспекті первинним елементом генеруючого характеру будуть саме мета та призначення та завдання кримінального провадження. Саме, як уявляється, у подібному аспекті Д.М. Бєрова характеризує співвідношення завдань (мети), принципу та функції таким чином: мета (завдання) кримінального процесу – визначає бажаний результат, якого необхідно досягти, принцип – загальні правила його досягнення, функції – конкретного суб'єкта та процесуальний порядок його діяльності [21, С. 156]. Тому складно погодитися із думкою про те, що «завдання кримінального процесу слід визначати з урахуванням функціонального призначення учасників кримінального провадження» [22, С. 102]; більш коректним є твердження, що «завдання кримінального процесу можна розкрити через функціональне призначення основних суб'єктів, що ведуть кримінальне судочинство» [23, С. 10], оскільки не функції суб'єктів визначають завдання кримінального провадження, а функціональна спрямованість їх діяльності визначається саме завданнями кримінального провадження.

По-друге, функція, як напрямок діяльності, що є цілеспрямованим (на реалізацію завдань кримінального провадження у цілому), характеризується наявністю власних завдань, на досягнення яких спрямована діяльність суб'єктів відповідної функції, що дозволяє відмежувати кримінально-процесуальну функцію одна від іншої.

Слід зазначити, що одні вчені указують на наявність у функцій цілей [7; 27, с. 147-148]; інші – завдань [17, с. 5; 24, с. 90]; треті – цілей та завдань [25; 26].

Співвідношення категорій «мета кримінального провадження», «завдання кримінального провадження» та «призначення кримінального судочинства», неодноразово ставали предметом спеціальних досліджень [22; 28; 29]. Не досліджуючи детально ці категорії, оскільки це виходить за межі предмету дослідження, вважаємо за важливе висвітлити декілька

методологічно важливих для цього дослідження положень. Ми виходимо із можливості розмежувати соціальне призначення, мету та завдання кримінального провадження, на забезпечення реалізації яких спрямовані кримінально-процесуальні функції.

КПК України не містить категорій «призначення кримінального провадження» та «мета кримінального провадження», а визначає лише у ст. 2 завдання кримінального провадження. Модельний КПК для держав-учасниць СНД указує на призначення кримінального судочинства (ст. 2) та завдання кримінально-процесуального закону (ст. 3).

У КПК Російської Федерації використано термін «призначення кримінального судочинства» і не сформульовано завдання кримінального судочинства. Призначенням кримінального судочинства є: захист прав та законних інтересів осіб та організацій, що потерпіли від злочину; захист особи від незаконного та необґрунтованого обвинувачення, засудження, обмеження її прав та свобод. Кримінальне переслідування та призначення винним справедливого покарання у тій же мірі відповідає призначенню кримінального судочинства, що й відмова від кримінального переслідування невинних, звільнення їх від покарання, реабілітація тих, хто необґрунтовано був підданий кримінальному переслідуванню.

Характеризуючи соціальне призначення кримінального судочинства, пропонується визначати його як: 1) створення умов для захисту матеріальних прав та законних інтересів як осіб та організацій, потерпілих від злочину, так і осіб, які вчинили ці злочини; 2) створення умов для формування у особи, яка вчинила злочин, відчуття відповідальності. Призначення кримінального судочинства полягає також у тому, що воно використовується: 1) як засіб реагування на кожен факт вчиненого злочину, засіб його розкриття та судового розгляду; 2) як засіб захисту громадян від свавілля органів держави при здійсненні останніми кримінально-процесуальної діяльності [29, с. 100-101].

Соціальне призначення кримінальної юстиції, на думку А.О. Козявіна, складається призначення стосовно особи, суспільства та держави. Стосовно особи кримінальне судочинство має своїм призначенням включення її у якості суб'єкта у юридично значиму

діяльність, наділення її необхідними правами та процесуальними гарантіями. Стосовно суспільства кримінальний процес має своїм призначенням забезпечення несуперечливої регламентації системи кримінально-процесуальних дій при належному балансі особистих та публічних інтересів. Стосовно держави кримінальне судочинство має своїм призначенням забезпечення публічного характеру самої діяльності із розслідування, розгляду і вирішення кримінальних справ з тим, щоб винні у вчиненні злочинів були справедливо покарані, а невинуваті не були притягнені до кримінальної відповідальності [7].

Вважаємо, що соціальне призначення кримінального провадження слід розглядати з позицій конфліктології, а саме як засіб для вирішення соціального конфлікту. У межах кримінальної юстиції цей конфлікт має кримінально-правовий характер і може бути вирішений шляхом ефективного застосування норм кримінального права для відновлення становища, що існувало до вчинення кримінально-караного діяння, та забезпечення невідворотності кримінальної відповідальності, відновлення порушених прав та законних інтересів осіб, що постраждали від вчинення кримінально караного діяння. Слід повністю погодитися із С.В. Ківаловим, що кримінальне судочинство, як будь-яка процесуальна діяльність, спрямоване на забезпечення правильного та ефективного застосування норм матеріального права, в першу чергу кримінального, і, таким чином, на забезпечення захисту фізичних та юридичних осіб, суспільства та держави від кримінально караних посягань [30, с. 8]. У межах цього ж методологічного підходу як мета кримінального процесу визначається захист прав і свобод людини і громадянина, прав і законних інтересів юридичних осіб, інтересів держави від злочинних посягань та інших суспільно-небезпечних діянь [23, с. 10]. Тому, відповідно, метою кримінального провадження слід визнати забезпечення належного застосування норм матеріального (в першу чергу кримінального) права для захисту особи, суспільства і держави від кримінально караних посягань. У зв'язку із цим слід визнати, що захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, указаний у ст. 2 КПК як завдання кримінального провадження, фактично є не завданням, а метою кримінального провадження.

Тому коректним буде твердження про цілеспрямований характер функції як напрямку кримінально-процесуальної діяльності у аспекті її спрямованості на реалізацію завдань та мети, а через них – і призначення кримінального провадження. Тобто метою функції є реалізація мети та завдань, а через них – і призначення кримінального провадження.

Як наслідок, для цього кожна функція має власне завдання, яке відображає генеральну спрямованість цієї функції (наприклад, для функції кримінального переслідування це буде притягнення особи до кримінальної відповідальності). Для реалізації цих завдань КПК передбачає певні процесуальні засоби її реалізації, тобто форму реалізації функції. В цьому аспекті відповідні завдання є правовими явищами другого рівня узагальненості, оскільки вони не тотожні загальним завданням кримінального провадження, а є їх певною деталізацією із урахуванням змісту функції.

По-третє, суб'єкти реалізації кримінально-процесуальної функції виконують власні завдання, що визначаються їх функцією або функціями, у межах окремих стадій кримінального провадження та у ході кримінального провадження у цілому; в цьому аспекті завдання характеризують спрямованість діяльності конкретного суб'єкта, який може реалізовувати (суміщати) різні функції, у відповідно, перед ним можуть бути поставлені різні завдання.

Таким чином, у межах функціонального підходу у кримінально-процесуальній доктрині слід розмежовувати кримінально-процесуальні функції (як напрямки кримінально-процесуальної діяльності, що здійснюються суб'єктами кримінального процесу), функції кримінального процесу (як діяльнісної системи, соціального правового інституту) та функції кримінального процесуального права (як галузі права). Розмежовуючи категорії «призначення кримінального провадження», «мета кримінального провадження» та «завдання кримінального провадження», слід указати на цілеспрямований характер функції як напрямку кримінально-процесуальної діяльності у аспекті її спрямованості на реалізацію завдань та мети, а через них – і призначення кримінального провадження; для цього кожна функція має власне

завдання, яке відображає генеральну спрямованість цієї функції.

Література

1. Гончан Ю.А. Функции уголовного процесса / Ю.А. Гончан // Российская юстиция. – 2007. – №10. – С. 61-62.
2. Элькин П.С. Сущность советского уголовно-процессуального права / Элькин П.С. – Л.: Издательство Ленинградского университета, 1963. – 172 с.
3. Нажимов В.П. Психологические основы учения об уголовно-процессуальных функциях / В.П. Нажимов // Правоведение. – 1983. – № 5. – С. 52-58. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://law.edu.ru/article/article.asp?articleID=186821>
4. Чепурний О.О. Кримінально-процесуальні функції на стадії досудового розслідування : дис.... канд. юрид. наук : спец. 12.00.09 / Чепурний Олександр Олександрович. – К., 2005. – 195 с.
5. Тушев А.А. Прокурор в уголовном процессе Российской Федерации / Научн. ред. докт. юрид. наук, проф. И.Ф. Демидов. – Издательство Р. Асланова «Юридический центр Пресс», 2005. – 325 с.
6. Чернышов В.А. Проблема функций в российской науке уголовного процесса: : дис... кандидата юридических наук: 12.00.09. / Чернышов Василий Аркадьевич. – Ижевск, 1999. – 166 с.
7. Козьявин А.А. Социальное назначение и функции уголовного судопроизводства : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09 / А.А. Козьявин. – М., 2006. – 27 с. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://law.edu.ru/book/book.asp?bookID=1316964>.
8. Карабут Л.В. Функціональне призначення кримінально-процесуальної діяльності / Л.В. Карабут // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Є.О. Дідоренка. – 2010. – №4. – С. 109-115.
9. Андрусак В.Б. Функції органів досудового слідства в кримінальному процесі України : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Андрусак Володимир Богданович. – Х., 2010. – 224 с.
10. Халиулин А.Г. Уголовное преследование как функция прокуратуры Российской Федерации (проблемы осуществления в условиях правовой реформы): дисс... доктора юридических наук: 12.00.09, 12.00.11 / Халиулин Александр Германович. – М., 1997. – 261 с.
11. Королев Г.Н. Теоретические и правовые основы осуществления прокурором уголовного преследования в российском уголовном процессе: дис... доктора юридических наук: 12.00.09 / Королев Геннадий Николаевич. - Нижний Новгород, 2005. – 438 с.
12. Борова Д.М. Основы теории функционализма в уголовном судопроизводстве: автореф. дисс. на соискание учен. степени доктора юрид. наук: спец. 12.00.09 / Д.М. Борова. – Краснодар, 2011. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.iauaj.net/node/881>.
13. Курс советского уголовного процесса: Общая часть. – М.: Юрид. лит., 1989. – 640 с.
14. Альперт С.А. Субъекты уголовного процесса. / С.А. Альперт. – Х., 1997. – 61 с.

15. Романов С.В. Понятие, система и взаимодействие процессуальных функций в российском уголовном судопроизводстве: дис... кандидата юридических наук: 12.00.09. / Романов Станислав Владимирович. – М., 2007. – 282 с.

16. Зинатуллин Т.З. Дефиниция уголовно-процессуальной функции в науке российского уголовного процесса // Т.З. Зинатуллин / Пятьдесят лет кафедре уголовного процесса УрГЮА (СЮИ): Материалы Международной научно-практической конференции, г. Екатеринбург, 27-28 января 2005 г.: в 2 ч. – Екатеринбург, 2005. – Ч. 1. – С. 335-339.

17. Ларин А.М. Расследование по уголовному делу: процессуальные функции / А.М. Ларин. – М. : Юрид. лит., 1986. – 160 с.

18. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: Монографія / Попелюшко В.О. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009. – 634 с.

19. Шпилев В.Н. Сущность, содержание и формы советского уголовного судопроизводства : дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.09 / Шпилев Вениамин Николаевич. – Мн., 1983. – 370 с.

20. Таричко И.Ю. Функция судебного контроля в российском уголовном процессе : дис. ... кандидата юрид. наук : 12.00.09 / Таричко Ирина Юрьевна. – Омск, 2004. – 226 с.

21. Берова Д.М. К вопросу о соотношении понятия функции уголовного судопроизводства с понятиями целей, задач и принципов уголовного судопроизводства / Д.М. Берова // Общество и право. – 2012. – №5 (42). – С. 153-158.

22. Удалова Л.Д., Патюк С.О. Цілі і завдання сучасного кримінального судочинства України: навч. посібн. – К.: КНТ, 2014. – 176 с.

23. Кримінально-процесуальне право України : підручник / за заг. ред. Ю.П. Аленіна. – Х. : ТОВ «Одіссей», 2009. – 816 с.

24. Малахова Л.И. Уголовно-процессуальная деятельность: общие положения: дис... кандидата юридических наук: 12.00.09. / Малахова Людмила Ивановна. – Воронеж, 2002. – 206 с.

25. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.09 / В.О. Попелюшко. – К., 2009. – 38 с. // Режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis64r_81/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=ARD&P21DBN=ARD&Z21ID=&Image file name=DOC/2009/09pvotpp.zip&IMAGE FILE DOWNLOAD=1.

26. Карабут Л.В. Завдання кримінально-процесуальної діяльності у контексті реформування кримінальної юстиції / Л.В. Карабут. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lex-line.com.ua/?language=ru&go=full_article&id=1013.

27. Попелюшко В. Слідчий суддя у кримінальному провадженні: процесуальний статус та процесуальні функції / В. Попелюшко // Право України. – 2013. – №12. – С. 145-153.

28. Томин В.Т. Понятие цели советского уголовного процесса / В.Т. Томин // Правоведение. – 1969. – № 4. – С. 65 – 70.

29. Барабаш А.С. Природа российского уголовного процесса, цели уголовно-

процессуальной деятельности и их установление. – СПб.: Издательство Р. Асланова "Юридический центр Пресс", 2005. – 257 с.

30. Ківалов С.В. Проект КПК України: проблеми та перспективи прийняття / С.В. Ківалов // Вісник прокуратури. – 2011. - №6 (120). - С. 6-14.

Анотація

Гловюк І.В. Співвідношення категорії «кримінально-процесуальна функція» із суміжними категоріями кримінально-процесуальної доктрини. – Стаття.

Стаття присвячена дослідженню співвідношення категорії «кримінально-процесуальна функція» із такими категоріями кримінально-процесуальної доктрини, як «функція кримінального процесу», «функція кримінального процесуального права», «завдання», «мета», «призначення» у аспекті кримінально-процесуальної діяльності. Проаналізовано співвідношення категорії «кримінально-процесуальна функція» із категоріями «мета» та «завдання» у кримінальному провадженні на трьох рівнях.

Ключові слова: кримінально-процесуальна функція, змагальність, функція кримінального процесу, функція кримінального процесуального права, призначення кримінального провадження, мета кримінального провадження, завдання кримінального провадження.

Аннотация

Гловюк И.В. Соотношение категории «уголовно-процессуальная функция» со смежными категориями уголовно-процессуальной доктрины. – Статья.

Статья посвящена исследованию соотношения категорий «уголовно-процессуальная функция» с такими категориями уголовно-процессуальной доктрины, как «функция уголовного процесса», «функция уголовно-процессуального права», «задачи», «цель», «назначение» в аспекте уголовно-процессуальной деятельности. Проанализировано соотношение категории «уголовно-процессуальная функция» с категориями «цель» и «задачи» в уголовном производстве на трех уровнях.

Ключевые слова: уголовно-процессуальная функция, функция уголовного процесса, функция уголовно-процессуального права, назначение уголовного производства, цель уголовного производства, задачи уголовного производства.

Summary

Glovyuk I.V. Correlation of the category "criminal procedural function" with related categories of criminal procedural doctrine. – Article.

The article is dedicated to researching of the correlation between the category "criminal procedural function" with such categories of criminal procedural doctrine as "function of criminal procedure", "function of criminal procedural law", "task", "target",

"purpose" in the aspect of criminal procedural activity. The analysis is made on correlation of the category of "criminal procedural function" among "task" and "aim" in criminal proceeding on three levels.

Key words: criminal procedural function, adversarial, function of criminal procedure, function of criminal procedural law, aim of criminal proceeding, task of criminal proceeding.

УДК 343.98

Б.М. Дердюк

кандидат юридичних наук,
старший викладач
кафедри кримінального права,
процесу та криміналістики
Івано-Франківського факультету
Національного університету
«Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ РОЗСЛІДУВАННЯ ВБИВСТВ, ВЧИНЕНИХ ГРУПОЮ ОСІБ

У сучасних умовах розбудови демократичної, правової держави і розвитку ринкових відносин в Україні, враховуючи стійку тенденцію до зниження насильницьких злочинів проти особи, рівень вбивств у загальному зростає. Така ситуація обумовлена, по-перше, активізацією організованої злочинності; по-друге, поширенням у суспільстві кримінальної ідеології, а отже й кримінального досвіду у формуванні особи професійного вбивці; по-третє, недостатнім досвідом правоохоронних органів у боротьбі з вбивствами через їх ретельну підготовку, нерідко наявність декількох суб'єктів злочину та їх професіоналізм, мінімальну кількість слідів. Окрім того, існують проблеми кадрового та матеріально-технічного забезпечення слідчих та експертних підрозділів, не вдосконалені заходи щодо забезпечення правоохоронними органами безпеки свідків.

Із метою подолання ситуації, що склалася, правоохоронні органи